

د سرور کاینات حضرت محمد مصطفی ﷺ (۹۹) حدیثونه

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ، وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ
مَجِيدٌ. اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ، وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ،
إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ ﴿صحيح البخاري﴾

د مسلمان د عزت دفاع کول (الحدیث)

نبي كريم صلى الله عليه وسلم فرما لي دي.

مَنْ رَدَّ عَنْ عَرَضِ أَخِيهِ رَدَّ اللَّهُ عَنْ وَجْهِهِ النَّارَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ. (ترمذي، جمع الفوائد)

ژباړه: کوم شخص چې د خپل ورور د عزت دفاع وکړي الله به د قیامت په ورځ دده د مخ
خڅه اور لیري وساتي.

اصلي صله رحمي کونکی (الحدیث)

نبي كريم صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: لَيْسَ الْوَأَصِلُ بِالْمُكَافِيِّ وَلَكِنَّ الْوَأَصِلُ الَّذِي إِذَا
قَطَعَتْ رَحْمَتَهُ وَصَلَهَا. رواه البخاري

ژباړه: صله رحمي کونکی هغه نه دی چې (که دوستان صله رحمي وکړي دی یې کوي او که یې قطع کړي دی یې هم قطع کوي) بلکې صله رحمي کونکی هغه دی چې دده سره قطع رحمي وسي نو دی د هغه سره دوستي وساتي.

د تکړه انسان کمښت (الحديث)

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: خلک دا ډول دي لکه سل اوبنان (په سلو اوبنانو کې نژدې دا وي چې یو څوک) په دوی کې تکړه اوبن لا هم پیدا نه کړای سي. يعنې انسانان دا ډول دي چې ټول د استعداد خاوندان نه دي، په سلو کسانو کې به یو تکړه او با استعداد انسان پیدا کيږي. (متفق علیه)

د اذان د دعا فضیلت (الحديث)

نبي اکرم صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: که څوک اذان اوري او دا دعا (تر اذان وروسته) ووايي: **اللَّهُمَّ رَبَّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ وَالصَّلَاةِ الْقَائِمَةِ آتِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ وَأَبْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتَهُ.** نو دغه کس ته به د قیامت په ورځ زما شفاعت ورسیري. رواه البخاري

د جنت او دوبرخ نژدې والی (الحديث)

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایي: جنت ستاسو د چوټو تر تسمې لا هم درته نژدې دی او دوبرخ هم داسي (درته نژدې) دی. رواه البخاري

باد د رحمت یا عذاب لپاره مامور دی (الحديث)

حضرت ابن عباس رضي الله عنه فرمایي چې (یو ځل) د نبي کریم صلی الله علیه وسلم په مخ کې یوه شخص پر باد لعنت ووايه نو نبي کریم صلی الله علیه وسلم وفرمایي: پر باد لعنت مه وایاست ځکه چې دا خو (د رحمت یا عذاب لپاره) د الله له طرفه مامور دی او کوم شخص چې پر داسي شي لعنت وایي چې هغه د لعنت مستحق نه وي نو لعنت پر لعنت کونکي باندي راگرځي. رواه الترمذي

هغه منافق چي د ژبي مهارت لري (الحديث)

رسول الله ﷺ فرمايلي دي: أخوف ما أخاف على أمتي كل منافق عليم اللسان. رواه أحمد
زما د امت په اړه زما سره تر ټولو زياته بېره د هر هغه منافق څخه ده چي د ژبي مهارت
ولري) د ژبي فصاحت او منطق ولري خو په زړه او عمل جاهل وي، عقیده يې فاسده وي
پخپلو جذباتي خبرو خلگ ځان ته جلبوي. فيض القدير

کامل ايمان لرونکی مؤمن (الحديث)

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: په مؤمنانو کي کامل ايمان د هغه چا دی چي
د هغه اخلاق تر ټولو ښه وي او په تاسو کي غوره او بهتر هغه څوک دی چي د خپلو ښځو
سره ښه کوي. رواه الترمذي و ابوداود الی قوله خلقا

ايمان په څلورو شيانو بشپړ کيږي (الحديث)

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي:
څوک چي د چا سره د الله لپاره مينه او محبت کوي او د الله لپاره د يو چا سره بغض او
دښمني کوي او د الله لپاره يو چا ته شی ورکوي او د الله په خاطر يو چا ته شی نه ورکوي نو
(دې نفر) خپل ايمان بشپړ او کامل کړی دی. رواه ابوداود

د قوم گمراهي خپل منځي شخړي دي (الحديث)

رسول اکرم صل الله عليه وسلم فرمايلي دي:
مَا ضَلَّ قَوْمٌ بَعْدَ هُدًى كَانُوا عَلَيْهِ إِلَّا أَوْتُوا الْجِدَالَ. رواه الترمذي
ژباړه: هېڅ قوم تر هغه هدايت وروسته چي دوی پر وه، نه دی گمراه سوی مگر (هغه وخت
گمراه سوی دی) چي کله په جنجال او شخړو کي ولوبدل.

د لمانځه مختلفي درجي (الحديث)

رسو الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: د سږي لمونځ چي په خپل کور کي يې کوي په يوه لمانځه (حساب) دی، او د خپل قوم په مسجد کي يې لمونځ په ۲۵ لمونځونو دی، او په مسجد جامع کي يې لمونځ چي د جمعې لمونځ پکښي کيږي په ۵۰۰ لمونځونو دی، او په اقصی (بيت المقدس) مسجد کي يې لمونځ په ۵۰،۰۰۰ لمونځونو دی، او زما په مسجد (نبوي) کي يې لمونځ په ۵۰،۰۰۰ لمونځونو دی، او په مسجد حرام (مکه معظمه) کي يې لمونځ په ۱۰۰،۰۰۰ (يو لک) لمونځونو دی. رواه ابن ماجه

د ملائکو ذکر (الحديث)

حضرت ابوذر رضي الله عنه څخه روايت دی چي د نبي کریم صلى الله عليه وسلم څخه پوښتنه وسوه چي کوم کلام بهتر دی؟ نو ويې فرمايل چي هغه کلام کوم چي الله د خپلو ملائکو لپاره غوره کړی دی، هغه سبحان الله وبحمده دی. رواه مسلم

د قرانکریم د علم حاصلول (الحديث)

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: مَنْ تَعَلَّمَ كِتَابَ اللَّهِ ثُمَّ اتَّبَعَ مَا فِيهِ؛ هَدَاهُ اللَّهُ مِنَ الضَّلَالَةِ فِي الدُّنْيَا، وَوَقَّاهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ سُوءَ الْحِسَابِ. رواه رزين (مشکوة) ژباړه: چا چي د الله د کتاب علم حاصل کړی او بيا يې د هغه څه پيروي وکړه چي په دې (کتاب) کي دي نو الله تعالی به يې په دنيا کي دکمراهی څخه ليري کړي او پر هدايت به يې کړي او د قيامت په ورځ به دی د بد حساب څخه وساتي.

د نبي عليه السلام د خبرو طريقه (الحديث)

عن عائشة قالت: ما كان رسول الله صلى الله عليه وسلم يسرد سردكم هذا ولكنه كان يتكلم بكلام بينه فصل يحفظه من جلس إليه. رواه الترمذي (شمائل الترمذي) عائشه رضي الله عنها فرمايي چي د رسول الله صلى الله عليه وسلم مبارکي خبري ستاسو د خبرو په شان (پرلپسې او ژر ژر) نه وې بلکي په داسي ډول يې خبري کولې چي صافي او ښکاره او هر مضمون د بل څخه ممتاز وو، څوک چي به ورسره ناست وو د هغه په ذهن کي يې ښه ځای نیوی.

د مصيبت او غم څخه د نجات دعا (الحديث)

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: څوك چې په بلا او مصيبت اخته كس وويني او بيا دغه دعا ووايي:

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي عَافَانِي مِمَّا ابْتَلَاكَ بِهِ وَفَضَّلَنِي عَلَى كَثِيرٍ مِمَّنْ خَلَقَ تَفْضِيلًا.

نو هغه په دغه بلا نه اخته كيږي، هغه كه هر ډول مصيبت او بلا هم وي). رواه الترمذي وابن ماجه

د ايمان افضل بناخ

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: ايمان څو اويا بناخه دي. تر ټولو افضله څانگه يې د لا اله الا الله ويل دي او تر ټولو كبنسته څانگه يې د لاري څخه ازارونكي شيان ليري كول دي او حيا د ايمان يو ډېر لوى صفت او بناخ دي. متفق عليه

د ديرشو درواغجانو بڼكاره كېدل (الحديث)

خاتم النبیین صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: لَا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى يُبْعَثَ دَجَالُونَ كَذَّابُونَ قَرِيبًا مِنْ ثَلَاثِينَ ، كُلُّهُمْ يَزْعُمُ أَنَّهُ رَسُولُ اللَّهِ . رواه البخاري
ژباړه: قيامت به تر هغه پوري قايم نه سي تر څو ديرشو (۳۰) ته نژدې درواغجان بڼكاره نه كړل سي، هر يو به دا وايي چې زه د الله رسول يم.

د زيتون روغن برکتناکه دي (الحديث)

نبي كريم صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: كُلُّوا الزَّيْتِ وَأَدَّهِنُوا بِهِ فَإِنَّهُ مِنْ شَجَرَةٍ مُبَارَكَةٍ . رواه الترمذي وابن ماجه والدارمي

ژباړه: د زيتون (روغن) خورئ او بدن په مالش كوي ځكه چې دا (تيل) د يوې برکتناكي درختي څخه دي.

نبي كريم صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: ايا زه تاسو ته هغه څه ونه بنايم چي په هغه سره الله ستاسو گناهونه محوه كوي؟ او درجي مو په لوړوي؟ صحابه كرامو رضي الله عنهم ورته وويل چي هو! اى د الله تعالى رسوله! رسول الله صلى الله عليه وسلم ورته وفرمايل: د تكليفونو په وخت كې پوره اودس تازه كول او مسجدونو لره زيات قدمونه اخيستل او د يوه لمانځه څخه وروسته د بل لمانځه انتظار ايستل. همدغه رباط دى (كوم چي الله پاك زيات ثوابونه پر دركوي). اخرجه مسلم و مالک

د متقي شخص لپاره شتمني (الحديث)

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي:

لَا بَأْسَ بِالْغِنَى لِمَنْ اتَّقَى اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ. (رواه احمد)

ژباړه: د هغه شخص لپاره غني كېدل هيڅ پروا نه لري چي د الله عزوجل څخه بيربري (متقي وي).

ايا د رسول صلى الله دعا غواړې (الحديث)

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: الله جل جلاله دي پر هغه چا ورحميري چي د مازيگر د لمانځه څخه مخكي څلور ركعته نفلي لمونځ اداء كوي. (رواه احمد والترمذي و ابوداؤد)

په څو ايتو ويلو سره د تهجد ثواب (الحديث)

نبي كريم صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: من قرأ آخر آل عمران في ليلة كتب له قيام ليلة . رواه الدارمي

ژباړه: كوم شخص چي د شپې د سورت آل عمران اخري برخه ووايي نو دده لپاره د قيام الليل (تهجد ثواب) ليكل كيږي. (د آل عمران د ۱۹۰ ايت ان في خلق السموات والأرض څخه بيا د سورت تر پايه ويل كيږي).

د انسانانو په زړو كې دالله تصرف (الحديث)

نبي اكرم صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي:

د ټولو انسانانو زړونه د رحمن د (بيلا كيفه) ګوتو څخه د دوو ګوتو په منځ کې په داسې ډول دي لکه د يوه (انسان) زړه! هغه چې (پخپلو ګوتو سره) څنگه غواړي زړونه سره اړوي. وروسته رسول الله صلی الله عليه وسلم د دعا په ډول داسې وفرمايل: ای د زړونو اړونکې خدايه! زموږ زړونه ستا د اطاعت خواته واړوي. رواه مسلم

د قیامت یوه نښه!

ابوهريره رضي الله عنه وايي چې نبي کریم صلی الله عليه وسلم خبري کولې په دې وخت کې یو کوچی راغلی او د رسول الله صلی الله عليه وسلم څخه یې پوښتنه وکړه چې قیامت څه وخت دی؟ رسول الله صلی الله عليه وسلم دغه کوچي لره وویل قیامت هغه وخت کیږي چې کله امانت ضایع سي نو ته د قیامت انتظار وکړه! هغه کوچي ورته وویل چې د امانت ضایع کېدل څه ډول دي؟ رسول الله صلی الله عليه وسلم ورته وفرمايل چې کله کار نا امله کس ته وسپارل سي نو په دغه وخت کې ته د قیامت انتظار باسه. رواه بخاري

د نژدې دوست په انتخاب کې احتیاط (الحديث)

رسول اکرم صلی الله عليه وسلم فرمايلي دي:

الْمَرْءُ عَلَى دِينِ خَلِيلِهِ فَلْيَنْظُرْ أَحَدَكُمْ مَنْ يُخَالِلُ. رواه احمد والترمذي وابوداؤد والبيهقي

ژباړه: سړی د خپل ملګري پر دین باندي وي (يعني کوم شخص چې يو څوک د زړه دوست ګرځوي نو عموماً د هغه نظريات، عادات او عقايد خپلوي) نو په تاسو کې چې يو څوک (دوست پيدا کوي) نو ودي ګوري چې څوک دوست ګرځوي.

د فقر او محتاجي سره کفر (الحديث)

نبي اکرم صلی الله عليه وسلم فرمايلي دي: كَادَ الْفَقْرُ أَنْ يَكُونَ كُفْرًا. رواه البيهقي في شعب الايمان (مشکوة)

ژباړه: نژدې ده چې فقر (محتاجي) د کفر سبب وګرځي.

(يعني کېدای سي محتاج کس پر الهي نظام اعتراض وکړي، يا د مال دراو کفارو خوا ته مایل سي او دين پرېږدي حال دا چې فقر الهي امتحان دی چې په صبر سره قوي ايمان او جنت لاس ته راځي).

د درود شريف رسونکي ملائکې (الحديث)

نبي اکرم صلی الله عليه وسلم فرمایلي دي: د الله يو ځانگړي ملائکي دي چې په محکمه کي گڼکړي (سياحت کوي)، دوی زما د امت څخه سلامونه ما ته رارسوي. (رواه النسائي والدارمي)

د نبي کریم ص معجزه ابن عباس ته دعا

حضرت ابن عباس رضي الله عنه فرمایي: رسول الله صلی الله عليه وسلم زه په غير کي ونيولم او داسي دعا يې وکړه: يا الله! ده ته د قران علم ور زده کړه. (حضرت ابن عباس رضي الله عنه ددغي دعا په برکت سره په تفسير کي نهايي زيات مهارت پيدا کړی چې بالاخره د رئيس المفسرين لقب ورکول سو). رواه البخاري

هونبیار او ناپوه (الحديث)

نبي صلی الله عليه وسلم فرمایلي دي:

الْكَيْسُ مَنْ دَانَ نَفْسَهُ وَعَمِلَ لِمَا بَعْدَ الْمَوْتِ وَالْعَاجِزُ مَنْ أَتْبَعَ نَفْسَهُ هَوَاهَا ثُمَّ تَمَنَّى عَلَى اللَّهِ. ترمذي، ابن ماجه

هونبیار هغه څوک دی چې خپل نفس په قابو کي ولري او د مرگ وروسته (ژوند) لپاره عمل (تیارۍ) وکړي او ناپوه هغه څوک دی چې د نفس په خواهشاتو اخته وي او الله ته امید هم لري.

د خلکو څخه سوال کول (الحديث)

فراسي رضي الله عنه فرمایي چې ما و رسول الله صلی الله عليه وسلم ته وويل: ای د الله رسوله! ایا زه سوال کولای سم (چې د خلکو څخه يو شی وغواړم)? نو رسول الله صلی

الله عليه وسلم راته وفرمايل چي يا (لومړی خو سوال مه کوه)، که بيا چيري چاره نه لري نو د صالحانو خلکو څخه سوال کوه (خپل حاجت ورڅخه پوره کوه). رواه ابوداؤد و النسائي

ځينو علوم جهل دی (الحديث)

نبي اکرم صلی الله عليه وسلم فرمايلي دي: **إِنَّ مِنَ الْعِلْمِ جَهْلًا**. رواه ابوداؤد (مشکوة) ژباړه: يقيناً بعضي د علم څخه جهالت وي.

(داسي علم حاصل کړي چي د ديني علم څخه يې محرومه کړي، يا عموماً هيڅ څه نه لري او يا ديني علم وي خو عمل نه په کوي او يا عالم داسي خبره کوي چي په پوهيري نه، نو داسي علم علم نه دی بلکي جهل دی).

د اسلامي امت بهترينه طبقه (الحديث)

رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمايلي دي: **خَيْرُ أُمَّتِي قَرْنِي ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ ثُمَّ الَّذِينَ يَلُونَهُمْ**. متفق عليه

ژباړه: زما د امت بهترين خلگ زما د زمانې خلگ دي (صحابه)، بيا هغه خلگ چي ورپسې دي (تابعين)، بيا هغه خلگ چي ورپسې دي (تبع تابعين).

په جنت کي تر ټولو لوی مقام!

رسول اکرم صلی الله عليه وسلم صحابه کرامو ته وفرمايل: تاسو زما لپاره د وسيلې دعا کوئ (چي الله تعالی ما ته وسيله راکړي) دوی ورته وويل چي وسيله څه شي ده ای د الله تعالی رسوله؟ رسول الله صلی الله عليه وسلم ورته وفرمايل: وسيله په جنت کي تر ټولو لوړ مقام او درجه ده، او دې ته بېله يوه نفر څخه بل څوک نه سي رسېدلای او زه اميد لرم چي هغه به زه يم (چي دغه مقام ته به رسېرم). رواه ترمذي

تر آذان وروسته چي کومه دعا ويل کيږي همدغه د وصيلې دعا ده: **اللَّهُمَّ رَبَّ هَذِهِ الدَّعْوَةِ التَّامَّةِ وَالصَّلَاةِ الْقَائِمَةِ آتِ مُحَمَّدًا الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ وَأَبْعَثْهُ مَقَامًا مَحْمُودًا الَّذِي وَعَدْتَهُ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ الْمِيعَادَ** او که څوک دا دعا وايي نو شفاعت به يې نصب کيږي.

که په لاره کي اختلاف راسي (الحديث)

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي: إِذَا اخْتَلَفْتُمْ فِي الطَّرِيقِ جُعِلَ عَرْضُهُ سَبْعَ أَذْرُعٍ يعني په لاره کي چي مو کله اختلاف راسي (چي خومره لاره بايد پرېږدو؟) نو تاسو ددې لاري بر اووه ذراع (درې نيم متره) پرېږدئ. رواه مسلم

د ظلم د مخنيوي نه کولو پایله (الحديث)

د رحمت نبي صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: إِنَّ النَّاسَ إِذَا رَأَوْا الظَّالِمَ فَلَمْ يَأْخُذُوا عَلَى يَدَيْهِ أَوْشَكَ أَنْ يَعْمَهُمُ اللَّهُ بِعِقَابٍ. ترمذي، ابي داؤد، جمع الفوائد
ژباړه: کله چي خلک ظالم (د ظلم کولو په وخت کي) وويني او د هغه لاس ونه نيسي نو ليري نه ده چي الله پر هغو ټولو عام عذاب راوولي.

صدقه ورکول مال نه کموي (الحديث)

نبي اکرم صلى الله عليه وسلم فرمايي: صدقه مال نه کموي او کوم بنده چي د چا غلطي معاف کړي، الله د هغه عزت ډېروي او څوک چي د الله په خاطر عاجزي کوي الله د هغه مرتبه لوړوي. (رواه مسلم).

د شيطان حمله!

حضرت عايشه رضي الله عنها وايي: ما د رسول الله صلى الله عليه وسلم څخه پوښتنه وکړه چي په لمانځه کي يوې او بلي خوا ته کتل څنگه دي؟ نو رسول الله صلى الله عليه وسلم راته وفرمايل چي دا د شيطان يو اختلاس دی چي د مسلمان د لمانځه څخه يې حمله کوي. رواه البخاري. يعني دا د مسلمان د لمانځه څخه يوه حمله دی چي شيطان يې ځني کوي.

په ډاکرينو کي حسابدل

رسول الرحمة صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: کله چي يو سپری د شپې خپله مېرمن هم راکښنوي او بيا دواړه دوه رکعته (د تهجد) لمونځ يو ځای سره وکړي نو دوی په ډاکرينو

(ذکر کونکي نارینه) او په ذاکراتو (ذکر کونکو بنحو) کي لیکل کيږي. رواه ابوداؤد و ابن

ماجه

سپی او زنگولی (الحديث)

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمائي: ملائکي د هغو کسانو سره (په سفر کي) نه ملگري کيږي چي د هغو سره سپی يا زنگولی وي. رواه مسلم

د غمخپلي انسان لپاره دعا

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: د غمخپلي انسان دعا داده (چي غمونو کړولی وي نو په دغه دعا يې الله جل جلاله غمونه ليري کوي): اللَّهُمَّ رَحْمَتَكَ أَرْجُو فَلَا تَكِلْنِي إِلَى نَفْسِي طَرْفَةَ عَيْنٍ وَأَصْلِحْ لِي شَأْنِي كُلَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ. رواه ابوداؤد

ددعا ژباړه: يا الله زه بس همدا ستا د رحمت اميد لرم نو ما د سترگو د رپ په اندازه هم و خپل ځان (نفس) ته مه پرېږده (بلکه همپشه زما سره مرسته کوه) او زما ټوله کارونه او حالات را اصلاح کړي. بېله تا څخه بل معبود نسته.

تجاران د فجارو په ډله کي... (الحديث)

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي:

تجاران د قيامت په ورځ د فجارو (په ډله کي) راپورته کيږي بېله هغه (تجار) څخه چي په خپل تجارت کي تقوا کوي او نېک عمل کوي او رښتيا وينا کوي. (رواه الترمذي وابن ماجه و الدارمي)

حضرت مهدي رضي الله عنه (الحديث)

رسول اکرم صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: يَكُونُ فِي آخِرِ الزَّمَانِ خَلِيفَةٌ يَقْسِمُ الْمَالَ وَلَا يَعْدُهُ. رواه مسلم

ژباړه: په اخره زمانه كې يو (حق) خليفه پيدا كېږي چې (پر مستحقينو به) مال تقسيموي او هغه به نه حسابي) يعني پر خلكو به بې حساب به مال تقسيموي چې هغه حضرت مهدي رضي الله عنه دي).

که پر الله او آخرت ايمان لري

نبي كريم صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي :
که څوک پر الله او د آخرت په ورځ ايمان لري نو هغه دي حمام ته بېله لونگ څخه (لڅ) نه ننوځي

که څوک پر الله او د آخرت په ورځ ايمان لري نو هغه دي خپله بنځه حمام ته نه پرېږدي
که څوک پر الله او د آخرت په ورځ ايمان لري نو هغه دي پر داسي سترخوان نه کښيني چې پر هغه شراب ګرځول کيږي. رواه ترمذي و نسائي

د قيامت په ورځ سختين عذاب (الحديث)

سيد عالم صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: **إِنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَذَابًا يَوْمَ الْقِيَامَةِ الْمُصَوَّرُونَ.**
رواه البخاري و مسلم

ژباړه: د قيامت په ورځ به تر ټولو په سختين عذاب كې تصوير جوړونكي وي.

زهر او جادو زيان نه سي ور رسولای (الحديث)

سعد رضي الله عنه وايي چې ما د رسول الله صلى الله عليه وسلم څخه اورېدلي دي چې فرمايل يې: که څوک د سهار په وخت كې اوه دانې اجوه خورماوي و خوري نو په دغه ورځ ده ته زهر او جادو زيان نه سي رسولای. متفق عليه

د سهار او مازيګر لمونځونه (الحديث)

هغه څوک به هيڅکله د جهنم اور ته داخل نه سي چې د لمر ختو او لمر لوېدو مخکې لمونځ کوي يعني د سهار او مازيګر لمونځونه کوي. رواه مسلم

بې ارزښته شی پيدا کول او استعمالول

حضرت جابر رضي الله عنه فرمايي چي رسول الله صلى الله عليه وسلم مور ته اجازه راکړې ده چي يوه لږکه، چلاخه، رسی او يا دې ته ورته بې ارزښته او بې قيمته شی که څوک په لاره کي پيدا کړي او د هغه څخه خپله کټه واخلي نو کولای سي. رواه ابوداؤد

نبي کریم (ص) ته گران کس (الحديث)

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايي: **إِنَّ مِنْ أَحَبِّكُمْ إِلَيَّ أَحْسَنَكُمْ أَخْلَاقًا**. رواه البخاري
ومسلم

ژباړه: په تاسو کي هغه کس و ما ته ډېر گران دی چي ډېر ښه اخلاق ولري.

جنت او دوبرخ به خپله دعا درته کوي

رسول اکرم صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: که څوک د الله تعالی څخه درې ځله د جنت غوښتنه وکړي نو جنت وايي: يا الله! دغه نفر جنت ته داخل کړه او څوک چي د جهنم څخه درې ځله د ځان ساتني غوښتنه وکړي نو بيا د جهنم اور وايي: يا الله! دغه نفر د جهنم د اور څخه وساته. (رواه ترمذي و نسايي)

د اوداسه اوبه او د جنت زبور (الحديث)

افضل الانبيا صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي:

تَبْلُغُ الْحَلِيَّةُ مِنَ الْمُؤْمِنِ حَيْثُ يَبْلُغُ الْوَضُوءُ. رواه مسلم

ژباړه: په جنت کي مؤمن ته زيور (د زينت لپاره تر هغه ځايه) ور رسيري چي تر هغه ځايه د اوداسه اوبه رسيري.

درې ډوله رانيول او خرڅول منع دي (الحديث)

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: **نَهَى رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ بَيْعِ الْمُضْطَرِّ، وَبَيْعِ الْغَرَرِ، وَبَيْعِ الثَّمَرَةِ قَبْلَ أَنْ تُدْرِكَ**. رواه ابوداؤد

ژباړه: رسول الله صلى الله عليه وسلم د سخت محتاج کس څخه د شي د رانيولو او دداسي شي د بيع څخه چي د هغه حاصلېدل يقيني نه وي او د مېوې د رسېدلو څخه مخکي د هغو د بيع څخه منع کړې ده.

بې برکته مال په خاورو مصرفيري (الحديث)

نبي اکرم صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي:

إِذَا لَمْ يُبَارَكْ لِلْعَبْدِ فِي مَالِهِ جَعَلَهُ فِي الْمَاءِ وَالطَّيْنِ. مشكاة المصابيح، شعب الايمان

ژباړه: کله چي د يوه بنده په مال (او دولت) کي برکت نه وي نو دا مال دی په اوبو او خاورو ګډوي. (يعني بېله ضرورته خپل مال په بنايستو او ګران بيه تعميراتو کي لګوي).

د ملائکو دعاء او نبرا (الحديث)

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي:

هره ورځ چي پر بنده ګانو سهار سي نو دوې ملائکي راکښته کيري، يوه ملائکه داسي وايي چي يا الله! هغه څوک چي ستا په لاره کي مال بندي هغه ته عوض ورکړه او بله ملائکه بيا وايي چي يا الله! هغه څوک چي بخل کوي (ستا په لاره کي مال نه بندي) د هغه مال د منځه يوسه. متفق عليه

بهترين کسب (الحديث)

قِيلَ يَا رَسُولَ اللَّهِ أَيُّ الْكَسْبِ أَطْيَبُ؟ قَالَ: عَمَلُ الرَّجُلِ بِيَدِهِ وَكُلُّ بَيْعٍ مَبْرُورٍ. (رواه احمد)

حضرت رافع رضي الله عنه فرمايي چي وويل سول: يا رسول الله صلى الله عليه وسلم کوم کسب تر ټولو ښه دی؟ ويې فرمايل: د سپرې د خپل لاس کار کول او هغه تجارت چي (د ديندارۍ له کبله) مقبول وي.

د ژبي څخه د بدن د غرو شکايت (الحديث)

ابوسعيد خدري رضي الله عنه د نبي کریم صلى الله عليه وسلم څخه مرفوعاً روايت

کوي: إِذَا أَصْبَحَ ابْنُ آدَمَ، فَإِنَّ الْأَعْضَاءَ كُلَّهَا تُكْفِّرُ اللِّسَانَ، فَتَقُولُ: اتَّقِ اللَّهَ فِينَا، فَإِنَّمَا نَحْنُ بِكَ، فَإِنِ اسْتَقَمَّتْ اسْتَقَمْنَا، وَإِنِ اعْوَجَجَتْ اعْوَجَجْنَا. رواه الترمذي

ژباړه: کله چې بن ادم سهار کړي نو د بدن ټول غړي ژبي ته عاجزي کوي او ورته وايي چې زمونږ (په حق کي) د الله څخه وبيرېره! ځکه چې زمونږ تعلق ستا سره دی که ته سيده اوسې مونږ به هم سيده اوسو او که ته کبره وې مونږ به هم کابره سو.

تر ټولو ښه او بدې خبرې او کارونه

رسول الله صلى الله عليه وسلم به په خطبه کي تر حمد او صلاة وروسته فرمايل چې اما بعد: په خبرو او ويناوو کي تر ټولو ښه او غوره کلام د الله جل جلاله کتاب (قرانکریم) دی او په تگ لارو کي تر ټولو ښه د محمد (ص) غوره تگ لاره ده او تر ټولو بد او شرير د کارونو څخه هغه کارونه دي چې څوک يې په دين کي نوي را پيدا کوي او هر بدعت (په دين کي نوی پیدا سوی شی) گمراهي ده. رواه مسلم

د شکر سجده کول (الحديث)

ابوبکره رضي الله عنه وايي: چې کله به رسول الله صلى الله عليه وسلم ته د خوشحالی يو خبر راورسېده ، داسي خبر به ورته راغلی چې په هغه به دی خوشحاله سو نو مخکې ته به پر سجده ولوېدی د الله تعالی د شکر د ادائيني لپاره به يې د شکر سجده کول. رواه ابوداؤد و الترمذي

په لمانځه کي توجه اوبنتل (الحديث)

حضرت انس رضي الله عنه وايي چې حضرت عايشې رضي الله عنها يوه نازکه پرده درلودل چې د خوني په يوه طرف کي يې څړولې وه. نو نبي کریم صلى الله عليه وسلم ورته وفرمايل چې ته دا پرده زما له مخي گوبڼه (ايسته يې) کړه ځکه دا د پردې تصويرونه ما ته په لمانځه کي راوراندي کېدل (زما توجه يې بلي خوا ته اړول). رواه البخاري

د حيواناتو سره ښه چلند کول (الحديث)

(يو نفر تبری سپی اوبه کړی نو الله تعالی دغه نفر ته بخښنه وکړه پر دې قصه باندي) يوه صحابي پوښتنه وکړه چې ای د الله رسوله (صلی الله علیه وسلم)! ایا یقیناً مور ته د حیواناتو سره په ښه چلند کولو اجر سته؟ ده مبارک وفرمایل: د هر لوند ځيگره (ساه کښ سره په ښه چلند کولو) اجر سته. رواه البخاري

د ښه اولاد لرلو طريقه (الحديث)

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: **وَبُرُّوا آبَاءَكُمْ تَبَرُّكُمْ أَبْنَاءُكُمْ**. مستدرک للحاکم، الترغيب

ژباړه: او د خپل مور او پلار سره نیک سلوک کوی ستاسو اولادونه به ستاسو سره نیک سلوک کوي.

کامل صبر د صدمې په شروع کي وي (الحديث)

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: **إِنَّمَا الصَّبْرُ عِنْدَ الصَّدْمَةِ الْأُولَى**. رواه البخاري
ژباړه: یقیناً کامل صبر هغه دی چې د غم په شروع کي وسي.

د ځينو گناهونو دنيوي زيانونه

حضرت ابن عباس رضي الله عنهما وايي: پر هر قوم او ملت کي چې د غنيمت په مالونو کي خيانت را څرگند سوی دی د هغه ملت او قوم په زړونو کي الله پاک د دښمن بېره اچولې ده (هغه قوم بزدله سي او د دښمن سره مقابله نه سي کولای)، او په هر قوم کي چې زنا خپره سي نو په دغه قوم کي مرگونه زياتيري (مريضی زياتيري)، او هر قوم چې تول او پيامنه پوره نه ورکوي (د بل حق پوره نه ورکوي) نو پر دغه قوم د رزق کمی راځي، او هر قوم چې په ناحقه پريکړي او فيصلې کوي په هغو کي وينه تويول (خپل منځي جنگونه) زياتيري او هر قوم چې وعده ماتوي نو پر هغوی دښمن مسلط کيږي. رواه مالک

قيامت پر بدکارو خلکو قايميري (الحديث)

رسول الله فرمایلي دي: **لَا تَقُومُ السَّاعَةُ إِلَّا عَلَى شِرَارِ النَّاسِ**. رواه مسلم

ژباړه: قیامت صرف پر بدکارو خلگو قایم کیږي.

د درو کسانو سره الهي مرسته کیږي

رسول الله (صلی الله علیه وسلم) فرمایلي دي: د ۳ کسان کومک الله ج په خپل فضل سره پر خپل ځان لارم کړی دی. یوه هغه غلام دی چې دی غواړي د خپل مالک څخه د پیسو به بدله کي خپل ځان آزاد کړي، او بل هغه نکاح کونکی دی چې دی د بنځي سره په دې نکاح کوي چې د ناروا څخه ځان په وساتي او بل هغه مجاهد دی چې دی د الله ج په لاره کي د کفارو سره جنگیږي. (رواه ترمذي، نسایي و ابن ماجه)

د دغو ۳ کسان سره کومک الله ج پر خپل ځان لازم کړی دی یعنی حتماً الله ج کومک ورسره کوي.

پر لږ شي شکر نه کول (الحديث)

نبي کریم صلی الله علیه وسلم پر منبر وفرمایلي:

مَنْ لَمْ يَشْكُرِ الْقَلِيلَ ، لَمْ يَشْكُرِ الْكَثِيرَ . رواه احمد

ژباړه: کوم څوک چې پر لږ شکر نه کوي هغه پر ډېر هم شکر نه کوي.

د کفر، فقر او قبر د عذاب څخه د خلاصون دعا (الحديث)

نبي کریم ﷺ به تر هر لمانځه وروسته دا مختصره دعا ويل:

اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكُفْرِ وَالْفَقْرِ وَعَذَابِ الْقَبْرِ . (النسائي)

خواره شيان او غسل (الحديث)

د مؤمنانو مور حضرت عائشه رضي الله عنها فرمايي: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يُحِبُّ الْحُلُوءَ وَالْعَسَلَ . رواه البخاري

ژباړه: د رسول الله صلی الله علیه وسلم خوږ شي او غسل ډېر زیات خوښ وه.

د مسلمانانو د ډلي سره اوسېدل (الحديث)

قال رسول الله صلى الله عليه وسلم : من أراد بحبوحه الجنة فيلزم الجماعة. رواه الترمذي
ژباړه: څوک چې د جنت منځ (بڼه ځای) غواړي نو هغه دي د (مسلمانانو) د ډلي سره لازم
واوسي.

د خلکو په اړه بد گمان کول (الحديث)

رسول اکرم صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: احْتَرِسُوا مِنَ النَّاسِ بِسُوءِ الظَّنِّ. رواه
الطبراني

ژباړه: د خلکو په اړه د بد گمان کولو څخه ځان وساتئ.

د دوږخ او جنت پر شا وخوا (الحديث)

نبي اکرم صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي:

حُجِبَتِ النَّارُ بِالشَّهَوَاتِ وَحُجِبَتِ الْجَنَّةُ بِالْمَكَارِهِ. رواه البخاري.

ژباړه: د دوږخ اور په شهوتونو سره احاطه سوی دی او جنت په سختیو او مشکلاتو سره
احاطه سوی دی.

د الله تعالی مرسته لاس ته راوړل (الحديث)

رسول کریم صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: وَاللَّهِ فِي عَوْنِ الْعَبْدِ مَا كَانَ الْعَبْدُ فِي عَوْنِ
أَخِيهِ. رواه مسلم

ژباړه: او الله تعالی تر هغه وخته د بنده مرسته کوي تر څو چې هغه د (مسلمان) ورور سره
مرسته کوي.

غنا لاس ته راوړل او د فقر مخنیوی (الحديث)

افضل الانبياء صلى الله عليه وسلم وفرمايل چې الله تعالی فرمايي:

ای د آدم زویو! زما د عبادت لپاره ځان فارغه کړه زه به ستا سینه د غنا څخه ډکه کړم او ستا
فقر به بند کړم (غني به دي کړم)، که داسي ونه کړې (زما عبادت ته ځان فارغه نه کړې) نو

ستا لاسونه به د شغل (مصروفیت او کارو) څخه ډک کړم او ستا فقر به بند نه کړم (د فقر دروازه به درباندي را خلاصه کړم). رواه الترمذي

ستاسو د هلاکت ذریعه (الحديث)

رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمایلي دي: په الله قسم! زه ستاسو پر فقر نه بیرپرم مگر زه ددې څخه بیرپرم چې پر تاسو به د دنیا (ساز او سامان داسي) فراخ کړل سي لکه چې ستاسو څخه پر مخکي خلکو پراخ کړل سوي وه، نو بیا به تاسو حرص وکړی لکه مخکي خلکو چې حرص پکښي کړی وو او هغه به تاسو داسي هلاک کړي لکه هغوی چې یې هلاک کړي وه). متفق علیه

پر الله عزوجل بنه گمان لرل (الحديث)

حضرت جابر رضي الله عنه فرمایي چې ما د رسول الله صلی الله علیه وسلم د وفات څخه درې ورځي مخکي واورېدل چې فرمایلي یې: په تاسو کې دي هیڅوک په داسي حالت کې نه مري چې هغه پر الله تعالی نیک گمان ونلري. (یعني الله تعالی ته دي د رحمت او مغفرت امید لري او نېک اعمال دي کوي ځکه نېک اعمال د مرگ پر وخت انسان ته پر الله تعالی بنه گمان نصیب کوي). رواه مسلم

په لمانځه کې آمین ویل (الحديث)

عَنْ وَائِلِ بْنِ حُجْرٍ صَلَّى بِنَا رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَلَمَّا قَرَأَ: {غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ} قَالَ: آمِينَ وَ اخْفَا بِهَا صَوْتَهُ. رواه الترمذي و احمد و طيالسي و دارقطني و طبراني و الحاكم

وائيل بن حجر رضي الله عنه فرمایي: مور ته رسول الله صلی الله علیه وسلم لمونځ راکړی کله چې یې: {غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ} ووايه نو آمین یې ووايه او په دې کې یې خپل ږغ پټ کړی.

الله تعالی پر چا رحمت کوي؟ (الحديث)

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: الله (ج) پر هغه چا نه رحميري چي هغه پر
خلکو نه رحميري. (متفق عليه)

د یخنی دوه لمونځونه (الحديث)

که څوک د یخنی دوه لمونځونه (د سهار او مازیگر) اداء کړي هغه به جنت ته داخليري.
متفق عليه

عیب، لعنت، فحش او بده وینا ویل (الحديث)

نبي کریم صلى الله عليه وسلم فرمايلي دی:
لَيْسَ الْمُؤْمِنُ بِالطَّعَّانِ وَلَا اللَّعَّانِ وَلَا الْفَاحِشِ وَلَا الْبَذِيءِ. (رواه الترمذي)
ژباړه: هغه (کامل) مؤمن نه دی چي پر نورو عیب لگونکی وي او لعنت ويونکی وي او
فحش کونکی او ويونکی وي او بد ژبی وي.

د اور او منافقت څخه خلاصون (الحديث)

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي:
که څوک د الله لپاره څلوېښت ورځي په جماعت لمونځ وکړي (په داسي ډول چي د امام
سره) اول تکبير نيسي نو ددغه نفر لپاره د دوو شيانو څخه براءت (پاکي) ليکل کيږي: د
اور څخه براءت او د منافقت څخه براءت. رواه الترمذي

که غواړی د قیامت ورځ ووينی (الحديث)

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دی: کوم شخص چي دا خوښ لري چي د قیامت د
ورځي (حالات) داسي وويني لکه په سترگو چي يې وويني نو ده لره پکار ده چي إِذَا الشَّمْسُ
كُوِّرَتْ، إِذَا السَّمَاءُ انْفَطَرَتْ او إِذَا السَّمَاءُ انشَقَّتْ سورتونه ووايي. رواه احمد والترمذي

نه جهاد کول او نه يې اراده لرل (الحديث)

نبي كريم صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: مَنْ مَاتَ وَلَمْ يَغْزُ وَلَمْ يُحَدِّثْ بِهِ نَفْسَهُ مَاتَ عَلَى شُعْبَةٍ مِنْ نِفَاقٍ. رواه مسلم

ژباړه: کوم شخص چې په داسې حال کې مړ سو چې نه یې جهاد وکړی او نه یې په زړه کې د جهاد کولو فکر وو نو هغه شخص د نفاق په یوه شعبه کې مړ سو.

الله تعالی ته دوه خوبنې خویونه (الحديث)

رسول الله صلى الله عليه وسلم د عبدالقيس د قوم سردار ته وفرمايل: إِنَّ فِيكَ لَخَصَلَتَيْنِ يُحِبُّهُمَا اللَّهُ الْحِلْمُ وَالْأَنَاةُ. رواه مسلم

ژباړه: په تاسو کې دوې داسې خبرې دي چې الله تعالی یې خوښوي: (۱) حلم، زغم یا بردباري او (۲) تر غور او فکر وروسته کار کول.

د عاشورا روژه او د تیر کال گناهونه (الحديث)

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي:

صيام يوم عاشوراء أحتسب على الله أن يكفر السنة التي قبله. (مسلم)

ژباړه: زما امید دی، چې د عاشوراء د ورځې روژه به د مخکني کال گناهونه ورژوي.

گړاني او ارزاني څوک راولي

حضرت انس رضي الله عنه فرمايي چې د رسول كريم صلى الله عليه وسلم په زمانه کې د شيانو نرخونه پورته سول او گړاني جوړه سوه نو اصحابي کرامو رضي الله عنهم وويل چې اې د الله رسوله صلى الله عليه وسلم د شيانو نرخونه مورت ته وټاکه. رسول الله صلى الله عليه وسلم ورته وفرمايل چې د شيانو نرخونه الله تعالی ټاکي (گړاني او ارزاني الله عزوجل راولي)، الله تعالی قابض (تنګي راوستونکی) دی، باسط (پراخي راوستونکی) دی، رازق دی. زه دا هيله لرم چې د خپل رب سره په داسې حالت کې ووينم چې نه مي ستاسو په مال او نه وينو کې پر تاسو ظلم کړی وي.

اخري نبي او آخري امت (الحديث)

رسول اکرم صلی الله عليه وسلم فرمايلي دي:

لَا نَبِيَّ بَعْدِي وَلَا أُمَّةَ بَعْدَ أُمَّتِي. (المعجم الكبير للطبراني)

ژباړه: زما وروسته هيڅ نبي نسته او زما تر امت وروسته به هيڅ امت نه وي.

بنه اخلاق او بده ژبه (الحديث)

رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمايلي دي: تر ټولو دروند شی چي د مؤمن د نکیو په پله کي ایښوول کيږي هغه بنه اخلاق دي او الله جل جلاله د هغه چا سره بغض لري چي فحش وينا وي کوي او بد ژبی وي. رواه ترمذي

د نبي صلی الله عليه وسلم اعتکاف (الحديث)

حضرت عایشه رضي الله عنها فرمايي: أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ يَعْتَكِفُ الْعَشْرَ الْأَوَّلَ مِنْ رَمَضَانَ حَتَّى تَوَفَّاهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ ثُمَّ اعْتَكَفَ أَزْوَاجُهُ مِنْ بَعْدِهِ. متفق عليه

ژباړه: رسول الله صلی الله عليه وسلم به د روژې په اخرو لسو ورځو کي اعتکاف کاوه تر داسي اندازي چي الله تعالی د دنیا څخه وفات کړی، بیا تر دوی وروسته د دوی بیبانو اعتکاف کاوه.

د امام تر شا قرائت نه ویل کيږي (الحديث)

رسول الله صلی الله عليه وسلم فرمايلي دي: مَنْ كَانَ لَهُ إِمَامٌ فَقِرَاءَةُ الْإِمَامِ لَهُ قِرَاءَةٌ. رواه احمد و ابن ماجه و مصنف ابن ابي شيبة

ژباړه: کوم شخص چي امام ولري (د امام تر شا ولاړ وي) نو د امام قرائت دده لپاره قرائت دی (مقتدي ته حاجت نسته چي قرائت ووايي).

د مشرانو صحابه کرامو رضي الله عنهم آثار:

امير المؤمنين حضرت ابوبکر صديق، امير المؤمنين حضرت عمر او امير المؤمنين حضرت عثمان رضي الله عنهم د امام سره د قرائت ويل منع كول. مسند عبدالرزاق (د امام بخاري رح استاذ)،

او امير المؤمنين حضرت علي رضي الله عنه فرمايي: كوم شخص چي د امام سره قران ووايه هغه پر فطرت (سنت) نه دی. مسند عبدالرزاق، مصنف ابن ابي شيبه (د امام بخاري رح استاذ)، دارقطني، طحاوي

امير المؤمنين حضرت عمر رضي الله عنه فرمايي: كوم شوک چي د امام شا ته قرائت وايي زه دا خوبس لرم چي په خوله کي يې ډبره وي. مسند عبدالرزاق، موطا امام مالک. حضرت عبدالله بن مسعود رضي الله عنه فرمايي: كوم شخص چي د امام شا ته قرات وايي کاشکي دده خوله د خوارو ډکه سي. مسند عبدالرزاق، طحاوي

حضرت سعد بن ابي وقاص رضي الله عنه فرمايي: كوم شخص چي د امام شا ته قرات وايي زما خوبنه ده چي دده په خوله کي انگار وي. موطا امام محمد و مصنف ابن ابي شيبه.

تر غوړو لاسونه پورته كول (الحديث)

حضرت مالک بن حويرث رضي الله عنه فرمايي: **أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ كَانَ إِذَا كَبَّرَ رَفَعَ يَدَيْهِ حَتَّى يُحَاذِيَ بِهِمَا أُذُنَيْهِ.** رواه مسلم

ژباړه: رسول الله صلى الله عليه وسلم چي به کله تکبير وایه نو خپل دوه لاسونه به يې پورته کول تر داسي اندازې چي د خپلو دوو غوړو پوري به يې پورته کول. د مسلم په بل روايت کي **حَتَّى يُحَاذِيَ بِهِمَا فُرُوعَ أُذُنَيْهِ** د غوړو تر نرمې پوري ذکر سوی دی.

د اصفهان يهود د دجال سره (الحديث)

رسول الله ﷺ فرمايلي دي:

يَتَّبِعُ الدَّجَالَ مِنْ يَهُودِ أَصْبَهَانَ سَبْعُونَ أَلْفًا عَلَيْهِمُ الطَّيَالِسَةُ. رواه مسلم

ژباړه: د اصفهان اويا زره (۷۰۰۰۰) يهود به د دجال اطاعت او پيروي غوره کړي چي پر سرو به يې طياليسي (ټوکران) وي.

غور او تدبر کول او يا تلوار کول (الحديث)

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: **الْأَنَاةُ مِنَ اللَّهِ وَالْعَجَلَةُ مِنَ الشَّيْطَانِ**. (رواه الترمذي)

ژباړه: بردباري (غور او تدبر) د الله له طرفه وي او تلوار د شيطان له طرفه وي.

د قران كريم ماهر او عام ويونكي (الحديث)

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي:

الْمَاهِرُ بِالْقُرْآنِ مَعَ السَّفَرَةِ الْكِرَامِ الْبَرَّةِ وَالَّذِي يَقْرَأُ الْقُرْآنَ وَيَتَتَعْتَعُ فِيهِ وَهُوَ عَلَيْهِ شَاقٌّ لَهُ أَجْرَانِ. متفق عليه

ژباړه: د قران ماهر د هغو ملکو سره دی چي ليکونکي، عزتمندي او نيکي دي او هغه شخص چي قران وايي او پکښي بنديري او قران ويل دده لپاره مشکل وي د هغه لپاره دوه ثوابه دي.

د خلکو سره د رويي کولو اصول (الحديث)

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: **أَنْزِلُوا النَّاسَ مَنَازِلَهُمْ**. (رواه ابوداؤد)

ژباړه: د خلکو سره د هغو د مرتبي مطابق معامله وکړی.

(کشر ته د مشر رتبه مه ورکوی او مشر ته د کشر رتبه مه ورکوی که نه نو د نړۍ نظام به فاسد سي).

درې شيان مه ځنډوه (الحديث)

حضرت علي رضي الله عنه وايي چي ما ته نبي كريم صلى الله عليه وسلم وفرمايل:

ای علي! درې شيان مه ځنډوه: يو لمونځ دی چي وخت يې راغلی، او جنازه ده چي حاضره سول او هغه (بنځه) چي واده ونه لري نو که يې کفوه (سيال) پيدا سي (مه يې ځنډوه).

د نبي كريم ﷺ د کفن مبارک ټوکر (الحديث)

حضرت عايشه رضي الله عنها فرمايي:

إِنَّ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ حِينَ تُؤْفَى سَجِّيَ بِرُذَّةٍ حَبْرَةٍ. متفق عليه

ژباړه: کله چې رسول الله صلى الله عليه وسلم وفات سو نو دده مبارک پر پاک او اطهر جسد باندي يمنى ټوکر واچول سو او پکښي پټ کړل سو.

د تنگ لاس کس سره اساني کول (الحديث)

رسول كريم صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: وَمَنْ يَسَّرَ عَلَى مُعْسِرٍ يَسَّرَ اللَّهُ عَلَيْهِ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ. (رواه مسلم)

ژباړه: او چا چې پر تنگ لاسي کس باندي اساني وکړه (پور يې ور معاف کړی يا يې ور ادا کړی) الله به په دنيا او اخرت کي پر ده باندي اساني وکړي.

د قهر او درد زغمل - حوره حاصلول (الحديث)

رسول الله ﷺ فرمايلي دي: مَنْ كَظَمَ غَيْظًا وَهُوَ قَادِرٌ عَلَى أَنْ يُنْفِذَهُ دَعَاهُ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عَلَى رُءُوسِ الْخَلَائِقِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حَتَّى يُخَيِّرَهُ اللَّهُ مِنَ الْحُورِ مَا شَاءَ. (رواه ابوداود)

ژباړه: کوم شخص چې خپله غصه وزغمي او دی پر دې قادره وي چې دا (غصه) عملي کړي نو د قیامت په ورځ الله عزوجل دی د مخلوق په وړاندي راغواړي او ده ته دا اختیار ورکوي چې دی کومه حوره غواړي خوښه دي يې کړي.

د اخري زمانې د خلکو مال حاصلول (الحديث)

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي: يَأْتِي عَلَى النَّاسِ زَمَانٌ لَا يُبَالِي الْمَرْءُ مَا أَخَذَ مِنْهُ أَمِنَ الْحَلَالِ أَمْ مِنَ الْحَرَامِ. رواه البخاري

پر خلکو يوه داسي زمانه راتلونکې ده چې سړي ته کوم مال لاس ته ورځي نو دا پروا به يې نه کوي چې دا حلال دی که حرام.

د ښځو په اړه نبوي توصيه (الحديث)

رسول الله صلى الله عليه وسلم فرمايلي دي:

تاسو د بنځو په اړه زما توصیه قبوله کړئ (چې د بنځو سره به ښه سلوک کوئ) ځکه بنځي د پښتۍ څخه پیدا سوی دي او په پښتو کې تر ټولو زیاته کبره لوړه پښتۍ ده نو که ته دا (کبره پښتۍ) سیده کوې نو ماتوې به یې او که یې پر (همدغه حالت) پریردې نو کوروالی پکښې دی نو تاسو د بنځو په اړه زما توصیه قبوله کړئ (چې ښه گذاره به ورسره کوئ).
متفق علیه.

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا. (الأحزاب ﴿٥٦﴾)

(وَمَا عَلَيْنَا إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ) يس ﴿١٧﴾

ستاسي د دعاگانو په هیله!

پای

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**